

Etäisyyksien hallintaa laadukkaan lappilaisen koulutuksen avulla

Kirsi Saloniemi, KM, projektipäällikkö, eOppimispalvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: verkko-opetus, koulutus, kehittäminen, kokeilukulttuuri

Pimeä ja lumeton marraskuu, liukkaat maantiet ja hirvet liikkeellä. Ajan vajaan kahden tunnin matkan kotiin miettien, miten päivän koulutus olisi voitu toteuttaa ilman, että joudun ajamaan väsyneenä pimeässä ja päiväni venyy pitkäksi. Seuraavalla kerralla istunkin kuuntelemaan kotoa etänä luentoa, mutta keskittyminen on vaikeaa. Välillä näppäilen puhelinta ja seuraavaksi olenkin jo keittämässä kahvia. Ja kaikki tämä luennoitsijan äänen kantautuessa korviini kuulokkeiden kautta. Olen kuuntelemaan, en osallistumassa.

Verkon kautta välitetty luento on nykYTEknologialla äärimmäisen helppo toteuttaa ja se palvelee hyvin koulutuksen saavutettavuuden parantamista. Lapissa etäisyydet ovat pitkiä, ja verkko-opetus onkin jo pitkään ollut monien oppilaitosten arkipäivää. Välimatkat eri toimipisteiden välillä voivat olla kymmeniä tai jopa satoja kilometrejä, jolloin etäisyyksien hallinta nousee keskiöön. Lapin oppilaitoksilla on pitkä kokemus erilaisten verkko- ja etäopetusratkaisujen kehittämisestä niin oppimisympäristöjen kuin tukipalveluidenkin osalta. Tähän mennessä kehittämistyö on kuitenkin keskittynyt enemmän parantamaan koulutuksen saavutettavuutta kuin miettimään keinoja tukea opiskelijan monipuolista oppimisprosessia verkon ja digitaalisten työvälineiden avulla.

Lapin uhkana on oppilaitosverkon harveneminen entisestään, mikä luo edelleen paineita koulutuksen saavutettavuuden parantamiseen. Verkon kautta tapahtuva koulutus voi parhaimmillaan lisätä tasa-arvoisempia mahdollisuuksia koulutukseen asuinpaikasta riippumatta ja luoda rikkaampia oppimiskokemuksia. Seuraava kehitysaskel verkko-oppimisratkaisujen kehittämisessä onkin ottaa oppijalähtöisyys lähtökohdaksi ja luoda edellytyksiä oppimisen ja opetuksen monipuolistamiselle, uudennlaisille joustaville opintopoluille sekä osaamisen osoittamisen tavoille. Verkko ja digitaaliset työvälineet ovat

tulleet jäädäkseen niin koulutuksen kuin työelämänkin kenttään, mutta vanhoja toimintamalleja ei voida suoraan siirtää uudentilaisiin ympäristöihin.

Professori Sanna Järvelä ja yliopistonlehtori Jari Laru Oulun yliopiston Oppimisen ja koulutusteknologian tutkimusyksiköstä kirjoittavat oppimisen ja opiskelun nykytilasta lyhyiden ja ytimekkäiden väittämien muodossa. Kaikki väittämät näet Oulun yliopiston [sivuilta](#). Väittämien tarkoituksena on herätellä opetuksen parissa työskenteleviä ajattelemaan, mitä se niin paljon mainostettu digitalisaatio tarkoittaa opetuksen ja oppimisen näkökulmasta. Lyhyesti voidaan ainakin sanoa, että koulutuksen digitalisaatio ei ole perinteisen luokkahuoneopetuksen, luentojen ja oppimateriaalin siirtämistä verkkoon. Se ei myöskään ole yksittäisten teknologioiden ympärillä pyörivää kehittämistyötä. Uusia teknologioita tulee ja menee, mutta älykkyys asuu kuitenkin käyttäjissä eli opettajissa ja opiskelijoissa.

Näistä kaikista edellä mainituista tarpeista on syntynyt Lappilaiset osallistavat verkko-oppimiskäytännöt (LOVO) -hanke. LOVO-hanke saa rahoituksensa Euroopan sosiaalirahastolta (ESR) ja kestää vuoteen 2018. Hanke toteutetaan laajalla lappilaisella yhteistyöllä, sillä toteuttajina ovat Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto, Tornion kansalaisopisto, Ammattiopisto Lappia sekä Rovaniemen koulutuskuntayhtymä.

LOVO-hanke keskittyy pedagogiseen kehittämiseen, uusien toimintatapojen sekä menetelmien testaukseen, jotta lappilaiset oppilaitokset pystyvät jatkossa yhä paremmin kouluttamaan asiantuntijoita tulevaisuuden työelämän tarpeisiin. Tutut opetuksen ja oppimisen suunnittelun ja toteutuksen tavat joutuvat väistymään, kun digitaalisuus tuo mukanaan aivan uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Kehittämistyö perustuu kokeilukulttuurin ideaan eli opettajat suunnittelevat, testaavat ja kehittävät edelleen oppimista tukevia ratkaisuja. Hankkeen toiminta koostuu työpaketeista ja niiden sisälle rakennetuista käytännön piloteista, joita tehdään kaikissa viidessä oppilaitoksessa. Opetuksen kehittämisen pilotit rakentuvat kunkin oppilaitoksen lähtötilanteen sekä tarpeen mukaan. Työpaketteja on kaikkiaan kolme: 1) Uudet oppimista ja osaamista tuottavat ratkaisut ja joustavammat opintopolut (mm. käänteinen luokkahuoneopetus eli Flipped classroom), 2) Osaamisen näyttäminen digitaalisia työvälineitä hyödyntäen (mm. osaamismerkki ja osaamiskansiot) sekä 3) Palautteen ja arvioinnin uudet muodot digitaalisissa oppimisympäristöissä (mm. kehittävä arviointi sekä ääni- ja videopalaute).

LOVO on loistava esimerkki yhteistyöstä, jota me lappilaiset teemme koulutuksen eteen. Jokaisella koulutuksen järjestäjällä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa, ja tämän hankkeen puitteissa luodun verkoston avulla pystymme kehittymään toisia tukien ja auttaen. Ja lopputuloksena syntyy totta kai laadukasta lappilaista koulutusta!

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

